

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

=====

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ – สกุล นางพิสมัย แบบทอง
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๕๑ หมู่ ๗ บ้านโนนพริก ตำบลโคกสง่า อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ ๐๘๙-๒๗๘๑๙๓๔ Facebook-..... Line ๗๘๙๕๖๕mal
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๖๘
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ปริญญาโท
สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะ/สาขาวิชา นวัตกรรมและการจัดการเรียนรู้
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ข้าราชการบำนาญ
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ศพก.หลักที่เดิม เปลี่ยนเกษตรกรต้นแบบ)

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
แปลงเรียนรู้และให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าว และการทำเกษตรผสมผสาน โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ เพื่อให้เป็นที่ศึกษาเรียนรู้ในแก่ชุมชน เป็นแปลงสาธิต เป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจนำไปปรับใช้กับตนเองได้
๓. ฐานเรียนรู้ มีจำนวน ๖ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การลดต้นทุนข้าว
ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การปรับปรุงบำรุงดิน
ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การเกษตรผสมผสาน
ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การปลูกข้าวได้มาตรฐานGAP
ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การจัดการน้ำ
ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย
๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตร การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตข้าว
๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตร เกษตรผสมผสาน
๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตร บัญชีต้นทุนการปลูกข้าว

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตข้าว

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแนวทางการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตข้าวให้กับเกษตรกรไปปฏิบัติ

๒. เพื่อให้การทำให้เกษตรกรสามารถผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น

เนื้อหาและรูปแบบการถ่ายทอด

การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตข้าว โดยการปฏิบัติที่เหมาะสมในการทำนา ดังนี้

๑. ลดการใช้เมล็ดพันธุ์ ทำให้เกษตรกรได้รับผลผลิตที่ดีทั้งคุณภาพและปริมาณ โดยใช้ต้นทุน

อย่างเหมาะสม

เลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม ได้แก่ เลือกเมล็ดพันธุ์ดีมีคุณภาพไม่มีพันธุ์ปน ใช้พันธุ์ที่ได้รับ

การรับรอง มีความงอกมากกว่า ๘๐%

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม

- นาหว่าน ๑๕ - ๒๕ กก./ไร่ นาดำ ๑๐ - ๑๕ กก./ไร่

- นาหยอด ๖ - ๑๐ กก./ไร่ โยนกล้า ๕ - ๗ กก./ไร่

๒. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี

รู้จักปุ๋ยเคมี N - P - K

N : ไนโตรเจน การแตกกอ การเจริญทางใบ เมล็ดเต็มมีน้ำหนักร

P : ฟอสฟอรัส การเจริญของลำต้น ระบบราก การออกดอก

K : โพแทสเซียม การสะสมอาหาร ต้นข้าวแข็งแรง ทนทานโรคและแมลง

วิธีการใส่ปุ๋ยเคมีให้ได้ผลดีที่สุด คือ ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา และถูกวิธี

๓. ลดการใช้สารเคมี

สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี

- การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา (ราเขียว) กำจัดโรคพืช ทำลายเชื้อราโรคพืช และป้องกัน

ทำให้พืชมีความต้านทานโรคพืช เช่นโรคเมล็ดเน่า โรครากเน่า โรคเมล็ดด่าง โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล และ

เพิ่มการเจริญเติบโตของพืช

- การใช้เชื้อราบิวเวอร์เรีย (ราขาว) กำจัดแมลง ทำลายแมลงได้หลายชนิด เช่น แมลงหวี่

ขาว เพลี้ยไฟ ไรแดง เพลี้ยอ่อน เพลี้ยกระโดด ตั๊กแตน หนอนศัตรูพืช ไม่มีพิษตกค้าง และใช้ได้ทุกระยะการเติบโต

ของพืช

- แมลงศัตรูธรรมชาติ (แมลงดี) ได้แก่ แมงมุม, แมลงหางหนีบ, ตัวเต่าลาย, แมลงปอ,

มวนพิฆาต

- แมลงศัตรูพืช (แมลงร้าย) ได้แก่ หนอนกอข้าว, เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล, หนอนห่อใบข้าว,

เพลี้ยไฟ

๔. เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

การหมักฟางบำรุงดิน

- ปล่อยน้ำเข้าแปลงนาพอท่วม เกลี่ยฟางหรือไถกลบให้ฟางแบนราบติดพื้น

- ลดเวลาการหมักฟางโดยใช้ พ.ด.๒ อัตรา ๕ ลิตร/ไร่ กากน้ำตาล ๕ กก./ไร่ ๒๐๐ ลิตร และ
หวานปุยยูเรีย ๕ กก./ไร่

- รักษาระดับน้ำอย่าให้แห้งหมักไว้ ๗ – ๑๕ วัน หรือทิ้งไว้จนข้าวเรือ ข้าววัชพืชงอก

- เมื่อฟางย่อยสลายดีแล้วจึงไถพรวนทำการเพาะปลูกต่อไป

- ฟางข้าว ๑ ตัน มีธาตุอาหาร N = ๕.๔ กก. P = ๑.๑ กก. K = ๑๔.๕ กก. และธาตุอาหาร
อื่นๆ ๑๐ กว่าชนิด

- การปลูกพืชบำรุงดิน ได้แก่ ปอเทือง, ถั่วพุ่ม, ถั่วเขียว

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม จัดทำแผนอย่างละเอียด)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอฟล ได้มีบทบาทในการ
วางแผนพัฒนาด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น และ
ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรในชุมชน โดยศพก. มีบทบาทและแนวทางการมีส่วนร่วมในการ
จัดทำแผนอย่างเป็นระบบ โดยมีแนวทางและวิธีการเข้าร่วมจัดทำแผนดังนี้ :

๑. จัดทำข้อมูล จากเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ ผู้นำ เพื่อรวบรวม
ข้อมูล ทั้งในด้านปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกนำไปวิเคราะห์และจัดทำเป็นข้อมูล
ต่อไป

๒. การนำข้อมูล เข้าร่วมประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการระดับอำเภอ ศพก. เพื่อแลกเปลี่ยน
ข้อมูล สะท้อนปัญหา และเสนอแนวทางการพัฒนา โดยมีการนำข้อมูลจากพื้นที่ เช่น ปัญหาน้ำท่วม การ
เปลี่ยนแปลงของตลาด และความต้องการของเกษตรกร มาใช้ประกอบการวางแผน

๓. การจัดทำข้อเสนอแผนงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศพก. ได้ร่วมมือกับสำนักงาน
เกษตรอำเภอ หน่วยงานวิชาการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำข้อเสนอแผนงานที่มีความ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด โดยเน้นการบูรณาการระหว่างการผลิต การตลาด และการพัฒนาทักษะเกษตรกร
ให้กับระดับจังหวัดต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอฟล วิธีการจัดทำแผนฯ

๑. การเตรียมความพร้อม

๑.๑ จัดประชุมหารือคณะกรรมการศพก., ศพก.เครือข่าย

๑.๒ ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนา

๑.๓ กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน

๒. การพัฒนาศักยภาพ ศพก. ได้แก่ การปรับปรุงฐานเรียนรู้, แปลงเรียนรู้, หลักสูตรเรียนรู้,
ข้อมูลประจำศูนย์

๓. การให้บริการของ ศพก. ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การให้บริการทางด้านการเกษตร การแก้ไขปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน

๔. การอบรมเกษตรกร

๔.๑ การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพก.

๔.๒ สรุปผลการฝึกอบรม

๕. ติดตามประเมินผลและรายงานความก้าวหน้า

๕.๑ รายงานความก้าวหน้า

๕.๒ สรุปผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นางพิสมัย แบบทอง อายุ ๖๐ ปี บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ ๗ บ้านโนนพริก ตำบลโคกสง่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๙-๒๗๘๑๙๓๔ พื้นที่ทั้งหมด ๓๔ ไร่ ไร่นาสวนผสม จำนวน ๘ ไร่ สระน้ำ จำนวน ๑ ไร่ เป็นเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ เป็นเกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ในด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว และประสบความสำเร็จในการผลิตข้าว เช่น ทำนาดำ และนาหยอด โดยใช้เครื่องจักรกล สามารถลดการใช้เมล็ดข้าวจาก ๓๐ กิโลกรัม/ไร่ ลดเหลือ ๑๕ กิโลกรัม/ไร่ และมีความคิดในการลดต้นทุนการผลิตข้าว โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน นอกจากการทำนาแล้วยังทำกิจกรรมไร่นาสวนผสม มีทั้งการปลูกไม้ผล พืชผัก ปศุสัตว์ เลี้ยงปลา ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ในชุมชนเป็นอย่างดี

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการทำเกษตรแบบดั้งเดิมสู่การใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยี ซึ่งทำให้เกษตรกรต้นแบบของ ศพก. อำเภอลำทะเมนชัย ต้องปรับตัวและแสวงหาแนวทางใหม่ในการทำเกษตร โดยมีปัจจัยสำคัญ คือ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ผลผลิตไม่สม่ำเสมอและคุณภาพไม่ตรงตามความต้องการของตลาด ภัยธรรมชาติและสภาพอากาศที่แปรปรวน การขาดช่องทางการตลาดและอำนาจต่อรอง จำนวนแรงงานลดลง และความจำเป็นในการเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิตสูงขึ้น จึงเป็นสาเหตุให้เกษตรกรต้นแบบต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอพล ได้มีการนำหลักวิชาการและเทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยมีแนวทางการประยุกต์ใช้ดังนี้

(๑) การลดปัญหาเรื่องดิน มีการวิเคราะห์คุณภาพดินก่อนปลูกพืช และปรับปรุงดินด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตจากเศษใบไม้และมูลสัตว์ในชุมชน ซึ่งช่วยฟื้นฟูโครงสร้างดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุ และลดการพังพังพังปุ๋ยเคมี

(๒) การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ระบบโซลาร์เซลล์ร่วมกับแหล่งน้ำภายในศูนย์เรียนรู้มาใช้ในการบริหารจัดการการใช้น้ำภายในศูนย์เรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(๓) การลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ที่คัดเลือกเองในชุมชน การผลิตปุ๋ยหมักและสารชีวภาพจากวัสดุท้องถิ่น เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมโรคพืชและแมลงศัตรูพืชโดยไม่ต้องใช้สารเคมี

(๔) การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ ปรับเปลี่ยนวิธีการปลูก เช่น การปลูกข้าวแบบต้นกล้าคุณภาพ การปลูกพืชหลังนาแบบหมุนเวียน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

(๑) การศึกษาข้อมูลและปัญหาในพื้นที่ การสำรวจสภาพพื้นที่ เช่น คุณภาพดิน ปริมาณน้ำ ความเสี่ยงจากศัตรูพืช และความต้องการของตลาด เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๒) การเลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม พิจารณาเทคโนโลยีที่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อปรับปรุงดิน การใช้ระบบน้ำหยดเพื่อลดการใช้น้ำ หรือการใช้เชื้อจุลินทรีย์ควบคุมโรคพืชแทนสารเคมี

(๓) การทดลองและปรับใช้ในแปลงเรียนรู้ นำเทคโนโลยีที่เลือกมาทดลองใช้ในพื้นที่จริง โดยเริ่มจากขนาดเล็กเพื่อประเมินผล เช่น ทดลองใช้ปุ๋ยหมักในแปลงผัก หรือทดลองปลูกพืชร่วมกับพืชไล่แมลง เพื่อดูผลกระทบต่อผลผลิตและการระบาดของศัตรูพืช

(๔) การขยายผลและถ่ายทอดความรู้ เมื่อได้ผลลัพธ์ที่ดี เกษตรกรต้นแบบจะนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรรายอื่นผ่านกิจกรรมของ ศพก. เช่น การจัดอบรม การสาธิตในแปลงเรียนรู้ และการจัดทำสื่อความรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและขยายผลในระดับชุมชน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ขั้นตอนการทำการเกษตร ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

ขั้นตอนที่ ๑: การวิเคราะห์ดินก่อนปลูก

๑. เก็บตัวอย่างดินจากแปลงปลูก โดยใช้วิธีสุ่มจากหลายจุดในแปลง แล้วนำมาผสมให้เป็นตัวอย่างรวม

๒. ส่งตัวอย่างดินไปยังหน่วยงานที่ให้บริการวิเคราะห์ดิน เช่น สำนักงานพัฒนาที่ดิน หรือศูนย์บริการวิชาการเกษตร

๓. รอผลการวิเคราะห์ ซึ่งจะระบุค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH), ปริมาณธาตุอาหารหลัก (N-P-K), อินทรีย์วัตถุ และความเค็มของดิน

๔. นำผลวิเคราะห์มาวางแผนการให้ปุ๋ย โดยเลือกชนิดและปริมาณปุ๋ยให้เหมาะสมกับความต้องการของพืชและสภาพดิน เช่น หากดินขาดโพแทสเซียม ก็เน้นใช้ปุ๋ยสูตรที่มี K สูง

ขั้นตอนที่ ๒: การปรับปรุงดินตามผลวิเคราะห์

๑. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและปรับโครงสร้างดิน
๒. ปรับ pH ดิน เช่น หากดินเป็นกรดมาก อาจใช้ปูนขาวเพื่อปรับสภาพ
๓. จัดการระบบน้ำ เพื่อป้องกันการชะล้างธาตุอาหารและควบคุมความชื้นให้เหมาะสม

ขั้นตอนที่ ๓: การเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม

๑. ศึกษาสภาพภูมิอากาศและฤดูกาลในพื้นที่ เช่น ปริมาณฝน อุณหภูมิ และความชื้น
๒. เลือกพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพแวดล้อม เช่น พันธุ์ข้าวที่ทนน้ำท่วม หรือพันธุ์ถั่วที่ทน

แล้ง

๓. เลือกพันธุ์ที่ต้านทานโรคและแมลง โดยอิงจากข้อมูลวิชาการ เช่น พันธุ์อ้อยที่ต้านทานโรคใบไหม้ หรือพันธุ์เห็ดที่ทนต่อเชื้อรา

ขั้นตอนที่ ๔: การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

๑. เฝ้าระวังและตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อดูสัญญาณการระบาดของ
๒. ใช้วิธีป้องกันเชิงกลและชีวภาพก่อนใช้สารเคมี เช่น ปลูกพืชไล่แมลง ใช้กับดักแมลง หรือปล่อยแมลงตัวห้ำ

๓. หากจำเป็นต้องใช้สารเคมี ให้เลือกใช้ตามคำแนะนำของนักวิชาการ และใช้ในปริมาณที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการดื้อยาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ ๕: การบันทึกข้อมูลและประเมินผล

๑. บันทึกข้อมูลการใช้ปุ๋ย พันธุ์พืช และการจัดการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการประเมินผลผลิตและต้นทุน

๒. ประเมินผลหลังการเก็บเกี่ยว เช่น ผลผลิตต่อไร่ คุณภาพผลผลิต และต้นทุนรวม

๓. ปรับปรุงแนวทางการผลิตในรอบถัดไป โดยอิงจากข้อมูลจริงและคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เกษตร

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว	พื้นที่ปลูก	จำนวน	๒๖	ไร่
๑.๒) มะม่วง	พื้นที่ปลูก	จำนวน	๓	ไร่
๑.๓) พืชผัก	พื้นที่ปลูก	จำนวน	๒	ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล	จำนวน	๑๕๐	ตัว
๒.๒) ปลาตะเพียน	จำนวน	๑๐๐	ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โค	จำนวน	๑๐	ตัว
---------	-------	----	-----

๓.๒) ไร่พื้นเมือง จำนวน ๒๐๐ ไร่
 ๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)	ค่าไถ	เป็นเงิน	๖๐๐	บาท/ไร่
๑.๒)	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	เป็นเงิน	๒๕๐	บาท/ไร่
๑.๓)	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	เป็นเงิน	๒๐๐	บาท/ไร่
๑.๔)	ค่าปุ๋ย	เป็นเงิน	๔๐๐	บาท/ไร่
๑.๕)	ค่าเกี่ยวข้าว	เป็นเงิน	๗๐๐	บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต ๒,๑๕๐		บาท/ไร่		
รายได้		๔,๒๐๐	บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

การได้เข้าร่วมเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอพล ทำให้ได้เข้าร่วมประชุม อบรม และร่วมทำกิจกรรม ทั้งในส่วนหน่วยงานสำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ รวมถึงหน่วยงานภาคีอื่นๆ ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ความรู้ และโอกาสต่างๆ และเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอด เทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้ง การให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ และที่สำคัญเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอพล ได้นำหลักวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร โดยมุ่งเน้นการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ได้แก่ การใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ การใช้ผลวิเคราะห์ดินในการวางแผนการใส่ปุ๋ย ซึ่งช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์

และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น เศษฟางและเปลือกผลไม้ มาทำปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินและลดปริมาณขยะในแปลงเกษตร ส่งผลให้ชุมชนมีความตระหนักมากขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของตนเอง

นอกจากนี้ยังได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Standard T-Ver) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของอำเภอพล เพื่อส่งเสริมในการปลูกต้นไม้ทดแทน ลดการตัดต้นไม้ในชุมชนด้วย

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น เศษฟางและเปลือกผลไม้ มาทำปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินและลดปริมาณขยะในแปลงเกษตร

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ เพื่อนำมาใช้ต่อการวางแผนการผลิตทางการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น โดยเฉพาะการเลือกชนิดพืชที่เหมาะสมกับฤดูกาล การจัดการน้ำในช่วงแล้งหรือฝนตกหนัก และการปรับปรุงดินให้เหมาะกับการปลูกพืชแต่ละชนิด ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมาใช้ในการวางแผนกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ได้

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยเปิดพื้นที่เป็นจุดอบรมและศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่อง และให้หน่วยงานภาคีต่างๆ ได้เข้ามาใช้พื้นที่ภายในศูนย์เพื่อเป็นสถานที่ในการอบรม ฝึกปฏิบัติ และศึกษาดูงาน เนื้อหาการอบรมเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร และได้ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ เช่น การทำการเกษตรผสมผสาน การทำบัญชีครัวเรือน เป็นต้น ทั้งในรูปแบบการบรรยาย การสาธิต และการฝึกปฏิบัติจริงในแปลงเกษตร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้เกษตรกรแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ๆ ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้แนวทางการทำเกษตรซึ่งเป็นการเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่อย่างยิ่ง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การเป็นที่ปรึกษาและผู้ให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยได้รับความรู้จากการที่ได้เข้าร่วมประชุม อบรม และร่วมทำกิจกรรม ทั้งในส่วนของหน่วยงานสำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ รวมถึงหน่วยงานภาคีอื่นๆ และประสบการณ์จริง เพื่อช่วยเกษตรกรแก้ไขปัญหา เช่น การลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต การระบาดของโรคพืชและแมลง การจัดการดินที่เสื่อมสภาพ การทำบัญชีครัวเรือน พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสถานีพัฒนาที่ดิน เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นจุดรับเรื่องร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากเกษตรกรในชุมชน นำข้อมูลที่ได้รับไปประสานกับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน เช่น ปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่เกษตร ปัญหาการเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ หรือปัญหาด้านราคาผลผลิต เป็นต้น

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

จากการที่ได้เข้าร่วมประชุม อบรม และร่วมทำกิจกรรม ทั้งในส่วน ofหน่วยงานสำนักงานเกษตร จังหวัดและอำเภอ รวมถึงหน่วยงานภาคีอื่นๆ ทำให้ได้รับรู้ความรู้และข่าวสาร ได้ดำเนินการให้บริการด้านข้อมูล ข่าวสารและวิชาการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตร เช่น ราคาผลผลิต ในตลาด การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ การแจ้งเตือนโรคและแมลงศัตรูพืช รวมถึงนโยบายหรือโครงการ สนับสนุนจากภาครัฐ รวมถึงข้อมูลด้านวิชาการที่เกษตรกรให้ความสนใจ เช่น การจัดการดินและน้ำ การใช้ปุ๋ย อย่างมีประสิทธิภาพ การลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรใน ชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไป ปฏิบัติอย่างไร)

ได้ดำเนินการขยายผลองค์ความรู้ด้านการเกษตรไปสู่การปฏิบัติของเกษตรกรในพื้นที่ โดยใช้ ช่องทางต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านทางหอกระจายข่าว การสาธิตในแปลงเรียนรู้ เป็นต้น เกษตรกรใน ชุมชนได้เริ่มนำองค์ความรู้ไปปรับใช้จริง เช่น การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมโรคและแมลง การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกพืชหมุนเวียน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเกษตรที่มีความยั่งยืนและสามารถปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ภายในกิจกรรมทางการเกษตรภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรในพื้นที่ เช่น การใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดการใช้สารเคมีเกินความจำเป็น การส่งเสริมการใช้วัสดุเหลือใช้ทาง การเกษตร เช่น เศษฟาง เศษพืช และเปลือกผลไม้ มาทำปุ๋ยหมัก ซึ่งช่วยลดปริมาณขยะในแปลงเกษตรและเพิ่ม อินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การบริหารน้ำโดยใช้ระบบโซล่าเซลล์ การเก็บน้ำฝน และการฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อให้สามารถใช้น้ำได้อย่าง ยั่งยืนในระยะยาว

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ได้เป็นผู้เข้าร่วมประชุม อบรม และร่วมทำกิจกรรม ทั้งในส่วน ofหน่วยงานสำนักงานเกษตร จังหวัดและอำเภอ รวมถึงหน่วยงานภาคีอื่นๆ ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ความรู้ และโอกาสต่างๆ และเป็นศูนย์กลางใน การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้ง การให้บริการทาง การเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ และที่สำคัญ เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงาน ofหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

ศพก. ได้ดำเนินการให้บริการทางการแพทย์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ ให้เกษตรกรได้รับรู้ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ให้เป็นปัจจุบัน และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำมาถ่ายทอดให้กับคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ และเกษตรกรผู้สนใจให้ได้รับความรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองต่อไป

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ได้เสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ และความรู้ความสามารถในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของชุมชน เช่น การเปิดพื้นที่ส่วนตัวเป็นแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกร การจัดกิจกรรมอบรมโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย การเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา จากหน่วยงานต่างๆ การสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน สนับสนุนการผลิตที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน และช่วยประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการสนับสนุน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ ใจสู้ รู้จักตน เป็นคนขยัน หมั่นทำมาหากิน ไม่พึงพึ่งอบายมุข ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑) นางอารีรัตน์ ศิริโชติ เกษตรอำเภอลพ
- ๒) นางสาวดวงกมล อภิรัตน์วงศ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- ๓) นางสาวอัครวดี ก้าวศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- ๔) นางสาวรุจิรา พรหมชินวงศ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- ๕) นายสานิต ใจตาง กำนันตำบลโคกสง่า

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๑) การสอบถาม
- ๒) แบบสัมภาษณ์
- ๓) ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ๔) การร่วมกันเสนอความคิดและวิเคราะห์ข้อมูล

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

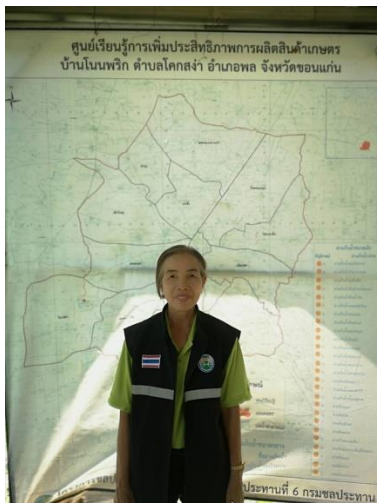
หัวข้อในแบบรายงานการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบมีความละเอียด และเป็นวิชาการสูง ยากต่อการทำความเข้าใจของเกษตรกรต้นแบบ

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

กิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าการเกษตร

ฐานเรียนรู้

- ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การลดต้นทุนข้าว
- ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การปรับปรุงบำรุงดิน
- ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การเกษตรผสมผสาน
- ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การปลูกข้าวได้มาตรฐาน GAP
- ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การจัดการน้ำ
- ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ข้อมูลศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น มี ๑๓ ศูนย์ ดังนี้

ที่	ชื่อเครือข่ายศูนย์เรียนรู้	ประเภท/กิจกรรมหลัก ของศูนย์เครือข่าย	ที่ตั้ง		ชื่อเกษตรกรต้นแบบ	สินค้าหลัก
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เครือข่ายตำบลหัวทุ่ง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๖	หัวทุ่ง	นายสุวัฒน์ โมงชู	ข้าว
๒	ศูนย์เครือข่ายตำบลหนองแวง นางเบา	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๘	หนองแวงนาง เบา	นายอุดม เลไธสง	ข้าว
๓	ศูนย์เครือข่ายตำบลเก่าจั่ว	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๑	เก่าจั่ว	นายกุศล สูงดี	เกษตร ผสมผสาน
๔	ศูนย์เครือข่ายตำบลลอมคอม	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๒	ลอมคอม	นายบุญเพ็ง จัฒตะเฆ่	เกษตร ผสมผสาน
๕	ศูนย์เครือข่ายตำบลหนองมะเขือ	ศูนย์จัดการดิน ปุ๋ย ชุมชน (ศดปช.)	๔	หนองมะเขือ	นายประยูร คำบอล	เกษตร ผสมผสาน
๖	ศูนย์เครือข่ายตำบลโสกนกเต็น	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๑๐	โสกนกเต็น	นายบัญญัติ ศรีษะ	เกษตร ผสมผสาน
๗	ศูนย์เครือข่ายตำบลโนนข่า	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๕	โนนข่า	นายเชียร สุดหอม	เกษตร ผสมผสาน
๘	ศูนย์เครือข่ายตำบลเมืองพล	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๒	เมืองพล	นายสมจิตร สิงห์เดช	ผักหวานป่า
๙	ศูนย์เครือข่ายตำบลโจดหนอง แก	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๗	โจดหนองแก	นางแพงศรี พรมนอก	เกษตร ผสมผสาน
๑๐	ศูนย์เครือข่ายตำบลหนองแวง โสกพระ	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๒	หนองแวงโสก พระ	นายอริวัฒน์ ทุมพา	เกษตร ผสมผสาน
๑๑	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๑๐	ลอมคอม	นายโชติ นาทาม	เกษตร ผสมผสาน
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๗	โคกสง่า	นางมณีพัก ยอดสะเทิน	เกษตร ผสมผสาน
๑๓	ศูนย์เครือข่ายตำบลเพ็กใหญ่	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๑๑	เพ็กใหญ่	นายมนตรี ศรีอัครวิเนต	เกษตร ผสมผสาน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

๑๓. นายอนุสรณ์ ศรีจันทร์วิมล น.๑๑ ต.เวียงใหญ่ ศึกษา อบรม : เกษตรผสมผสาน 	๑๔. นายสุวิทย์ น้อยชู น.๑๑ ต.เวียงใหญ่ ศึกษา อบรมผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี 	๑. นางพิศมัย แบนทอง(บุญพิศมัย) น.๑๗ ต.โคกสูง ศึกษา อบรมเกษตรผสมผสาน 	๒. นายสุคนธ์ สุทธิ น.๑๑ ต.เวียงใหญ่ ศึกษา อบรมทำปุ๋ยอินทรีย์ 	๓. นายสุคนธ์ เกษมธ น.๑๑ ต.หนองนาแก ศึกษา อบรมเกษตรผสมผสาน
๑๒. นายบุญเพ็ง ชื่นอภัย น.๑๒ ต.หนองผือ ศึกษา อบรมเกษตรผสมผสาน 	 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น			๔. นางพวงศรี พรมม น.๑๗ ต.โคกสูง ศึกษา อบรมปลูกข้าวหอมมะลิ
๑๕. นายไฉ่ นาทาม น.๑๑ ต.หนองผือ ศึกษา อบรมเกษตรผสมผสาน 				๕. นายบุญจบ ศรีระ น.๑๑ ต.โคกสูง ศึกษา อบรมเกษตรผสมผสาน
๑๖. นางนงนิจ อดดะเพ น.๑๗ ต.โคกสูง ศึกษา อบรมปลูกข้าวหอมมะลิ 	๖. นายประจักษ์ คำม น.๑๑ ต.หนองผือ ศึกษา อบรมเกษตรผสมผสาน 	๗. นายเชิด สุทธิ น.๑๑ ต.โคกสูง ศึกษา อบรมเกษตรผสมผสาน 	๘. นายอริย์วิทย์ ทุม น.๑๑ ต.หนองผือ ศึกษา อบรมเกษตรผสมผสาน 	๙. นายสมคิด สิงห์ น.๑๑ ต.โคกสูง ศึกษา อบรมปลูกข้าวหอมมะลิ